

MAGYAR KURIR

Bétsből, Kedden, September' 8-dikán 1818.

Frantzia Ország.

Párisból Aug. 16-dikán: — „Egy időskétől fogva az a' hír terjedett-el itt, hogy a' Király az Aug. 25-dikén előforduló Lajos innepét egy oly Akta által is meg fogja ditsőíteni, a' melly sok familiáknak örömet okoz. Sok személyek, a' kik politikai büntételért fogva ülnek vagy fogságra ítéltettek, ezen napon botsánatot fognak nyerni, 's egy része a' számkivettetteknek is vissza fog hivattatni. Némelyek még azt is erőssítették, hogy minden politikai bűnösökre nézve közönséges elfelejtkezés fogna hirdettetni: de ezt a' közönséges amnestiát sokak nem hiszik. Egyéb eránt minden tudja azt, hogy a' Király a' maga egyszer felvett systemáját, mellyet az ő választott mondása: *Union et Oubli*, szépen kifejez, az az ellen törekedő részre hajlásnak minden iparkodásai mellett is, követni meg nem szünik, 's hogy azt tökéletes végre is hajtani magában állandóul feltette, minden napi munkáji bizonyítják. —

„Az itt említett számkivettett Frantziáknak visszahivattatásokra nézve már megújított próbák tétettek az Országlószéknél, 's azt mondják, hogy azok, kik érettek közbenjáróskodnak, oly kedvező választ kaptak, hogy nem soká jó fordulást várhatnak ezen szerentsétlen bujdoklónak sorsokon; a' melly talám még a' Követek' kamarájának öszszegyülekezése előtt megeshetik. Azt kérdik némelyek, hogy valyon ez a' Kir. botsánatot ki fog-é

azon Ultrákra is terjesztetni, kik a' külső Hatalmasságokhoz a' tudvalévő Titkos Memoríalist intézték? Erre a' kérdésre még most bajos felelni. Eddig csak annyi bizonyost lehet ezen tárgy felől tudni, hogy egy időtől fogva ez is különös vizsgálódás alá vétetett, de a' vizsgálódás' resultatuma még nem tétett közönségessé. A' mi pedig az úgynevezett Öszszeesküvés' Ágenseinek dolgát illeti, ezekről azt az új környülállást lehet felhozni, hogy ezek a' Generális Chapdelaine felesége' sok 's nagy iparkodásainak köszönhetik azt, hogy a' titkos fogság alól hamarabb feloldoztattak, hogy sem reménlhették volna. Ezen Aszszonyság igen derék férjfiason viselte magát azolta, hogy a' férje elfogatott. Nem tsak hogy némely irók ellen, kik az ő férje' betsületétsértegető irásokat adtak-ki, pert indított, hanem maga is adott-ki egy Memoríalist férje' mentségire, melyben azt kívánnya a' Pertelintező Biztostól, Meslier urtól, hogy oldozza-fel az ő férjét a' titkos fogság alól (*Lettre de Madame la Vicomtesse de Chapdelaine adressée à M. Meslier, Juge instructeur, pour lui demander de faire cesser la détention au secret de son mari*). Az irásról nem tesz-fel, hogy az aszszony készithette volna: de elég, hogy az aszszony neve alatt jött-ki. Bátor penna írta. Nagyon kikelt a' vizsgálódó Birák ellen, azért, hogy, mint ő erőssíti, illetlenül, 's a' Constitúzióval nem meg egygyező módon bántak a' férjével 's fo-

golytársaival. Egyebek közt a' sem egyezik-meg, így szoll a' Constituziónális Országlás alatt a' Criminalis törvénykezésnek módjával, hogy a' vádoltatott személyek titkos fogságban tartattassanak. —

„Kiadattak továbbá a' Vice-Grófné Memorialisában azon rendelkezések, mellyeknél fogva a' vádoltatott személyek elfogattak. Ilyen rendelkezés először a' K. Prokurátortól a' Pert-elintező Biztoshoz szülő ügy nevezett *Requisitorium*; másodsor a' Pert-elintező Biztos vagy bíró által kiadott parantsolat az eránt, hogy a' vádoltatott személyek fogattassanak el. —

„A' fontosabb indító okok között, mellyek az ő elfogattatásokra nézve ezen rendelkezésekben fethozattak, különösen ezek is elő fordulnak: — „Minthogy ezen személyek, így szoll a' Pert-elintező Bíró, azzal vádoltatnak, hogy a' Király' személye, az ő Ministereji, 's a' Státus' bátorsága ellen özszeesküdt embereknek Ágenseik légyenek, 's a' többi.“ — A' Királyi Prokurátor' *Requisitorium*ában pedig egyebek közt e' mondattatik: — „Ezen özszeesküdt személyeknek a' volt plánumjok, hogy a' hét Ministereket (mikor egyszer a' Királytól St. Clouból, hol a' Király akkor tartózkodott, 's a' hova a' Ministerek tanátskozás végett kijárni szoktak volt), mikor Párisba visszatérnének az úton meglepven, elfogják, őket *Valenciennes* várába vigyék, 's ott egy hamis parantsolatot előmutatván, őket oda bezárják; 's magok azután a' Királyhoz *St. Cloub*a visszatérvén, ő Felségét kényszerítés által arra vegyék, hogy a' fogságratétetett Ministerek helyett másokat nevezzen-ki. —

„Azt is törvénytelennek találja, 's nagyon panaszkodik irásában érette a' Vice-Grófné, hogy az alatt, míg a' férje 's vádoltatott társai' kikérdeztessek folyt, *Bellart*, a' Királyi Prokurátor,

a' kikérdeztesen mindenkor jelen volt, 's magának a' tauuk' vallástételeikről jegyzéseket tsinált.“

A' Titkos Memorialis' írója még meghatározott módon nem nevezék-meg a' közönséges levelek, tsak nemelyek erőssítik, hogy Státustanáts *Vitrolles* lett volna, ki, azolta nem tsak hogy a' Ministeriumból kizárattott, hanem egy versben már kikérdeztes alá is vétetett.

Az Alsó Alsatziai Préfektus *G. Bouthislier*, a' szüntelen szóbanforogó 's még is vastag homály alatt lévő özszeesküvésre nézve, egy kerülőírást bocsátott a' tezealá tartozó Polgármesterekhez, a' melyben egy bizonyos tárgy nemely tekintetben nem kevésse meglepi az Olvasók' figyelmét: — „Az előjárónak (így szoll a' nevezett Préfektus) kötelessége a' lakosokat a' magok valóságos javokról megvilágosítani, 's az afféle ártalmas híreknek, mellyek az ő boldogságokkal 's tsendességekkel ellenkeznek, az ő elméjébe való benyomódását megátolni: melyhezképpent én meghivom az urakat, hogy a' kormányozások alá tartozó lakosokat tegyék figyelmetessé a' Monitörnek idemellékelve lévő darabjában az özszeesküvésről szolló tziikkelyre. Minden jó Frantziának boszszankodva kell szemlélni azt a' mérészséget, mellyel nemely idegen újságlevelek az egyenetlenkedés' magvát köztünk elhintezni, 's még Királyi Princzeink ellen is elméinkben gyanut gerjeszteni iparkodnak, a' midön Olvasóiknak azon özszeesküvésről ikkálnak, a' melly még mostanában törvényes megvisgáltatás alatt lévén nem lehetnek közönséges olvasásnak tárgya k. Hogy ezt tselekszik az említett újságlevelek, annak lehet tulajdonítani, hogy azon helyeknek szomszédságaikban, a' hol ezek irattatnak, oly Frantziák tartózkodnak, a' kik felől nem lehet kételkedni, hogy a' *Bourbonok'* Dynastiáját (familiáját)

gyalólik. Tudva van felőlök, hogy ők minden eszközök által iparkodnak azon, hogy valamint a' Legitimusság' principiumát, úgy azt a' szeretetet 's mélységes tiszteletet is, mellyel a' Franciaák ezen Felsőges Személyek eránt vieltetni tartoznak, 's a' melly szeretet és tisztelet nélkül ezen Legitimusság, mint ők kívánák, egészen semmivé léteztetne, kiolthassák. A' mi kötelességünk Uraim, tudniillik az enyim 's az Uraké, hogy meggátoljuk azt, hogy az efféle hirlemények gyökeret ne verhesse nek. — A' melly tzikkelyre itt a' nevezett Préfektus az alatta lévő Polgármestereket emlékezteti, az, melyről már mi is emlékeztünk, 's a' melly által a' szóban lévő özszeesküvésre nézve, röviden szollván, efféle principiumokat kötöttek a' Journal des debats és a' Moniteur az Olvasók' 's Irók' elméjére: hogy bűnös-perek' dolgában soha se' kell senkit bűnösnek tartani, tsak azt, a' ki affelől meggyőztetett; hogy az ilyen dolgokban semmi féle vélekedésbéli gyanunak nem kell hitelt adni, míg a' dolog világosságra nem jött; 's a' mi a' jelenlévő esetet illeti: hogy a' külső országi levelek ezen özszeesküvés' dolgában igen igazságtalanul neveztek - meg bizonyos személyeket, mint az özszeesküvés' részeseit, oly személyeket, a' kik ellen legkissebb gyanunak helye se' lehetne, és hogy ugyan ezen irók a' Királyi Princzeket még ennél is sokkal gyűlölségsőbb nyilatkoztatásokkal támadván-meg, ily módon nem láttatnak megismerni azt a' tiszteleti, hűségi, engedelmességi, 's belső szereteti érzékenységet, a' melly ezen Princzeket Király ő Felsőge eránt lelkesíti.“

* * *

Képzelní lehet, melly nagy fényességekkel inneplették a' Párisiak Augustus' 25-dikét, mint az ő kettős imádási tiszteletjek' tárgyainak, Lajosnak és Henrik-

nek özszeetsatolt innepnapját. Már 24-dikben egymást érték a' Thuilleriában az Udvarlók; kik között Báró Frimont Generális úr, az Alsatziában fekvő Aus triai ármáda' fő vezére 's Anglus Admi rális Sidney Smith is megneveztet nek, kik jó szerentsekivánás végett a' Királynak bemutattattak. Estvefelé 6 óra kor az ágyuk megszollalván; ezeknek dur rogása közben a' Király' ablakai alatt a' Párisban fekvő Reguláris és Nemzeti Re gementeknek muzsikai karjaik, 's az éne kes theatrom' muzsikai karja is, tserélgetve muzsikáltak 's készítették az örvendező szíveket a' következő napi nagy innepre. A' Király egész fámiliája által körülvé tetve kiállott a' folyasóra, 's véghetetlen örvendezéssel fogadtatott. A' theatromok mindenek előtt ingyen nyitva voltak. Na gyon emelte a' nép' örvendezését annak előrevaló tudása, hogy a' Király nagy számú kegyelmezések által is ditsősége sebbíteni fogja ezen napnak fényességét. — Felviradván ezen nagyon várt nap mindenek a' tárgy' méltóságához illő pom pával mentek véghez. A' Király Madám mal (Angouleme Hertzegnével, a' Monszieur menyivel); 's Hertzeg Ber rynével) lebotsátott fedelű hintóban ülvén; déltájban indult-ki a' Thuilleriá bol. Monsieur, 's ennek mindjárt ne vezett két fíjai, 's az Orleansi és Bour bon Hertzegek a' hintó körül lovaglot tok. Minthogy a' IV-dik Henrik innepe is a' Lajoséval özszeetsatolva ezen na pon tartatott, erre nézve a' Király Mar schalliformaruhába lévén öltözködve, va lamint szintén a' Princzek is, a' neve zett nagy Király' tiszteletére, mint a' ki nek a' Betsület-Rend szenteltetve van, egyedül tsak ezen Rendnek ezimerével jelentek-meg. A' piatzokon, hol az Ud vari fényes sereg elment, a' Párisi Nem zeti örző sereg tizenkét Legióji parádéz tak. A' Bastilla' piatzán által az Uj-híd felé vette útját a' processió, melly hídra

a' Henrik' álló képe helyheztesve van. Ezen képpel szembe thrónust állítottak fel, melly körül az alatt, míg a' Király megérkezett, a' Követségi személyek, a' sok idegen nagy emberek, 's ezek között Hertzeg Wellington a' Sz. Lélek' keresztjével ékeskedve, a' Ministerek, Marschalok, a' Korona' nagy tisztjei, 's minden egyéb oda tartozók, megérkeztek vala. Nem soká ezek után megérkezett az özvegy Orleáni Hertzegné is unokáival egygyütt. Hasonlóképpen a' Bourboni Hertzegné is. A' Király két órakor érkezett-meg, 's a' thrónusra felült. A' thronus mellett jobbra a' K. Princzek, balra a' K. Princzaszszonyok telepedtek-le. A' Király leülvén 's egy jeladásra az álló kép előtt függő takaró egyszerre leesvén, a' Király, kalapjának levétele által, Háza' Lineája' fejét 's Frantziaország' attyát köszöntötte. Erre az ágyuk' dörgése, trombitaharsogás, 's a' jelenlévő sokaság' örvendező kiáltozása a' levegőt eltöltötték. Azon adakozók' biztosságának, kiknek adományából ezen álló kép öntetett, Elölülőjét *Barbe-Marboát*, az Udvari fő Czeremoniárius a' Királynak bemutatván, az, ő Felségéhez beszédet intézett, 's arra ő Felsége is felelt röviden. A' talpkőven, melyre a' képet helyheztesették, és a' melyet márvánnyal fognak beborítani, de még most tsak márványszin vászonnal vontak vala be, ily czimirás olvastatott.

HENRICI MAGNI
OB PATERNUM IN POPULOS ANIMUM
NOTISSIMI PRINCIPIS
SACRAM EFFIGIEM
INTER
CIVILIUŒ FURORUM PROCELLAS
GALLIA INDIGNANTE
DEJECTAM
POST OPTATISSIMUM LUDOVICI
XVIII REDITUM
EX OMNIBUS ORDINIBUS CIVES
AERE COLLAŒO

RESTITUERUNT,
NECNON ET ELOGIUM
QUOD
SIMUL CUM EFFIGIE
ABOLITUM FUERAT
LAPIDI RURSUS INSCRIBI
CURAVERUNT.

Ezen czimirást *Quatremere-de-Quincy* készítette, 's a' czimirások' 's szép tudományok' Akademiája' helybehagyásából határozták, mint emlékeztető irást ezen nevezetes állóképre. A' czeremonia után a' fegyveres seregek a' Király előtt szokott lépésekkel elmarschiroztak. A' Király a' vezéreknek 's zászlóknak köszönetéseiket, köszönettel visszazonozta. Öt órakor előbbeni pompával vissza ment a' sereg a' Thüillériába, hol a' Diána' szálájában fényes ebédhez ültek az odailók. Ebéd felett Bourbon Hertzeg tette a' Királyi Udvar' Nagy Mestere' foglaltosságait.

Ezen kettős innep' alkalmatosságával ilyen örvendetes dolgokat hirdettki a' Párisi Monitör: — „A' Lajos' innepe' 's a' IV-dik Henrik' képének felállítása' napján, kedves dolog 's kedves engedelem reánk nézve az, hogy kihirdethetjük, hogy Berry Hertzegnének kétségbe nem hozattatható viselőssége a' Bourbonok' Dynastiájának egy új tsemetét ígér.“ — Továbbá: — „A' Királynak egy végzése által (úgy mond) melly a' mult Februárius' 6-dikán jött-ki, reménség nyujtatott vala a' fogságot szenvedő Frantziáknak a' felől, hogy az ő büntetések vagy egészszen elengedtetnek vagy legalább megkönnyebbitetnek. Ezen határozás mostanában legelőször végrehajtatván, ő Felsége 345 szenvedőknek engedte egészszen el, 145-nek pedig megkönnyebbitette büntetésekiket. Az elsők között 121-gyen találtattak politikai bűnösök.

Nagy Britannia.

Az Ánglus Országlószék, mint az itt következő rendelkezés bizonyítja, minden kétségen kívül való neutralitást akar tartani a' Spanyolok 's az ő elpártolt plánta tartományaik között folyó hadakozásban, vagy más szókkal, nem akarja, hogy az Ánglus alattvalók sem a' Spanyolokat az ő elpártolt tartományaik ellen, sem ezeket azok ellen segítsék. Ezen rendelkezés a' Kintstár' Igazgató székétől ment a' Vá-mok' Igazgatószéke' Biztosaihoz Jul. 9-dikén, 's így fejezi - ki a' Régens Princz' akaratját: —“

„Uraim! Tudtokra adódván a' külső dolgokraügyelő Ministerium' Igazgatószékének azt, hogy külömbkülömb kikötő-helyeinkben 's név szerént a' Londonban oly intézetek tétettek legyen, hogy Ánglus tiszteket és katonákat szállítsanak a' Spanyol és Amerikai tartományokba az insurgensek' szolgálatjára: erre nézve szükséges leszen oly eszközöket elő vétetni a' kikötőhelyekben, hogy azon embereink, kik Spanyolországi, Amerikai, vagy egyéb akárhova való Ágenssek által, ezen szolgálatra reávéttettek, intettessenek-meg, hogy ők ezen tselekedetjek által, mint a' Régens Princz ő K. Hertzegsége 1817-ben Nov. 27-dikén kihirdettette, a' törvényt meg fogják rontani; általjában arra nézve is illendő eszközöket kell elő venni, hogy annak a' legszorosabb neutralitásnak, mellyet a' Régens Princz ezen Spanyolország 's az ő elpártolt tartományai között folyó hadakozásban tartani akar, mindenféle nemű megsértettetése, meggátoltattathassék.“

Egyéb Ánglusok között, kik mostanság Amérikába az Insurgensekhez mentek, az-előkelőbbek közt Lord Cochran e említettik az újságlevelekben. Ő Franciaországból B o u l o g n é b ől indult út-

nak, 's mint mondják a' Chili béli insurgensekhez ment.

A' Ministeri Kurir arról emlékeztvén, hogy Minister L. Castlereagh is meg fog jelenni az Aacheni Congressuson, nagyon dicséri őtet, mint Státus' oszlopmemberét: — „Értésünkre esett, úgy mond, hogy Lord Castlereagh September' első hetében el fog az Aacheni Congressusra utozni. Mi olly örömmel adjuk hírül ezen dolgot Olvasóinknak, mint a' milyen örömet nekünk az a' meggyőződés okoz, hogy nem tsak Angliának hanem egész Európának java felől gondoskodni fognak ezen Congressuson. A' mi nemes Lordunk a' maga Országlószékének méltóságát (authoritássát) semmi olly egygyezésre nem fogja oda adni (semmi olyanra nem fog reá állani, a' mi a' fennforgó környülállások' egészséges politikáján nem fundálódik, ha tsakugyan feltehetnők is (de a' melynek erősítése távol legyen tőlünk), hogy ezen Felséges Gyűlésen ezen politikával ellenkező projektumok (jóvállások) tétetődjenek. Ez a' Státus' embere, ki a' Párisi első békességet kötötte, 's azt a' Parlamentum' alsó házába vivén ott igen nyilvánosságos helybehagyással fogadtatott; ki a' Bétsi alkudozásoknak munkájában ily nagy részt vett; 's a' ki továbbá a' maga diplomatikai munkáit az 1815-béli Novemberi kötés által megkoronázta: nem fogja azt a' nagy bizodalmat megtsalni, mellyet a' közönség az ő böltességébe, belátási elmésségébe, 's feltételeiben való állandóságába helyhezttet. Mi tehát nagyon örvendünk annak, hogy hazánk' képét az Aacheni gyűlésen ő fogja viselni. Senki nem esmeri Európának mostani politikai környülállásait jobban, mint ő, mivelhogy mind ezek, az Összeszövetkezett nagy Hatalmasságok' Ministereikkel való társaságban, az ő tulajdon kezeinek munkáji valának. Az ő iparkodásainak első resultatuma a' kö-

zónséges békesség vala; még csak a' van hátra, hogy ezen békességet bölts egy-
gyezések által megerőssítse, melly neki
nagyon kedves munkája fog Aachen-
ben lenni, a' hova őtet a' mi bizodal-
munk 's legjobb kívánságaink fogják el-
kísérni."

Nagyon jeles vagy furtsa dolog az
Anglus levelekre nézve az, hogy mikép-
pen szokták ezek, egymást megigazítgat-
ni. Egy újság azt írta vala, hogy Ber-
trandné Sz. Helenáról megérkezett vol-
na a' Themse' torkához. De e' nem igaz,
így szoll a' Kurir; Bertrandnének csak
egy szolgálója, ennek férje, 's Bonap-
partének egy szolgája érkeztek-meg.
A' Star nevű újság ellenben ismét vagy
megújítva erőssíti, hogy maga Ber-
trandné érkezett-meg: 's minthogy az
Országlószéktől meg nem nyerhette, hogy
az Anglus partra kiszállhasson, tehát
Flamer nevű Gravesandi hajón tartá-
iik őrizet alatt.

„Némely iróink, így szoll a' Kurir,
azt hirtelik, hogy a' mi keleti Indiai Kor-
mányozónk Marquis Hastings (L. Moir-
a) onnét visszahivattatott légyen. E'
tsupa költemény, és igen izetlen talál-
mány az ellenkező részen lévő iróktól,
annyival is inkább, hogy a' Hastings ke-
leti Indiába lett küldtetésének nagyon
hasznosok a' következtetései. A' mi onnét
való jövedelmeink tíz esztendő alatt 8
millió font Sterlingről 18 millióra (180
millio forintra) emelkedtek. Hogy nem
igaz a' felőlle elterjesztett hír, az is
bizonyítja, hogy a' Lordné (Hastingsné)
csak néhány napok előtt evezett-el a' fér-
jéhez." — Erre így felel röviden a' Mor-
ning Chronicle: — „Marquis Hastings-
né, a' helyett, hogy India felé elevel-
zett volna, most is tsendesen nyugszik
a' maga kastélyában Cheltenhamban."

„A' Morning Chronicle, így szoll
a' Kurir, azt mérészlé erőssíteni, hogy
a' mi tengeri erőnk most nagyon gyenge

állapotban volna. Mi azt felelhetjük,
bizonyos tudósítás után, ezen újságlevel-
nek, hogy Nagy Britannianak tengeri
ereje soha se' állott tisztességesebb lá-
bon, mint most áll. Soha se' lehetett
egy hadi hajós sereget, vagy nagyobb
számú első rangú hadi hajókat, a' ten-
gerre sebesebben és könnyebben kiállí-
tanunk, mint most lehetne. Nem régen
minden hajójink nagy gondal megvisgál-
tattak, hogy mitsoda állapotban légye-
nek."

Olasz Ország.

Néhány esztendőknél előtte sokat ol-
vastunk az Anglia és az Irlandus Catholi-
cusok között még máig is kérdésben lé-
vő *Vetórol*. Ez a' kérdés onnét vette
eredetét, hogy az Angliai Országlószék
a' Szent Atyával való egygyezésben kikö-
tötte magának a' *Vetót*, az az, fenntar-
totta azt a' hatalmat, hogy ha az Irlan-
dai Papság valamely Püspökségre a' Pá-
pa' elejébe megerőssítés végett oly sze-
mélyt találna terjeszteni, ki ellen az An-
glus Országlószéknek méltó kifogásai le-
hetnének, tehát az ilyen papi szemé-
lynek Püspökké lejendő neveztetését egy
Vetó által megakadályoztathassa. Az Ir-
landiai Catholicusok ellenben telyesség-
gel meg nem akarván engedni azt, hogy
a' Pápa ezen *Vetóra* nézve az Anglus
Országlószék' kívánságában megegygyez-
zék, a' dolognak eligazítására az Irlan-
dus Püspökök Deputátiót küldöttek Ro-
mába, 's e' mellett a' Catholicusok' biz-
tossága. melly a' maga üléseit *Dublin-*
ban szokta tartani, a' maga részéről egy
Hayes nevű Franciscanus Atyát is ren-
delt ugyan oda, a' ki 1815-ben Október'
5-dikén érkezvén-meg Romába, ott
azolta sok viszontagságokon ment által,
mint a' Szent Atyának tulajdon Bullájá-
ból, mellyet ezen dologra nézve a' folyó
1818-dik esztendőben Febr. 21-dikén a'
Dublini Biztossághoz intézett, 's a' mely-

ben különösen a' nevezett Atyáról ekkép-
pen szoll ő Szentsége: —“

„A' mi végezetre a' Szent Ferentz Szerzetébéli Kissebb Atyafiak közzül való Pater Hayes Richardot illeti, reá nézve azeránt panaszoltatok nállam, hogy mi ötöt a' mi Státusainkból elküldöttük, holott ő arra semmi okot nem szolgálta-
tott volna; sőt ti azt is gondoljátok, hogy mi erre idegen (Ánglus) befolyás által vétettünk volna, minthogy úgy itél-
tetek, hogy azok, kik az ő elküldteté-
sét kieszközlötték, attól féltek, hogy ő
abban, a' mit nállunk véghez akar vin-
ni, általunk igen könnyen meg fogna
halgattatni. De ti az által, hogy így nyi-
latkoztatjátok - ki magatokat, azt adjátok
tudunkra, hogy ezen embert nem es-
meritek. Ő vissza élt azzal a' barátsá-
gos fogadtatással, melyre ezen városban
(Romában) talált, és ő nekünk, vala-
mint egy papi személyhez egészszen il-
letlen élete' módja által — 's valaminszin-
tén az által is, hogy a' mi Országlásun-
kat részint beszédje részint elszélesztett
boszszantó és rágalmazó irásai által is
illetvén, sok kedvetlenséget és méltó ke-
serüséget okozott — oly irások által,
mondom, mellyek nem csak reánk és a'
Szent Székre, hanem az ő tulajdon ma-
ga Országlószékére nézve is megbántók
voltak, 's pedig a' mellyekkel, hogy azok-
nak szerzője ő légyen, mindenütt és kö-
zönségesen ditsekedett. Végezetre annyira
vetemedett a' maga megátalkodottsá-
gában 's felfuvalkodottságában, hogy né-
künk szemtűlszembe megbántó szavakat
's nyilvánóságos rágalmazásokat mérész-
lett mondani, annyira, hogy végezetre
mi, a' nélkül hogy méltóságunkat meg
ne tagadjuk, tovább nem halgathattunk.
És ámbár szükséges lett volna, hogy na-

gyobb keménységgel bánnyunk velle, tsak-
ugyan még is szelid jámborsággal visel-
tettünk eránta. Tudtára adatauk néki
azon tárgyakat, mellyekre nézve pana-
szunkvoltage, 's a' mellyek közzül né-
mellyeket legkissebb tartozkodás nélkül
megvallani nem atallott (nem félt), máso-
kat pedig ha akart se' tagadhatott;
mellyekhezképpent parantsolatot kapott,
hogy fő városunkból távozzék - el; midőn
pedig magát ezen parantsolatunknak vak-
merően ellene szegezte volna, ekkor már
oly rendelést tettünk, hogy Státusaink-
nak határaitól kivitettessék. Midőn te-
hát minket arra, hogy velle így bán-
nyunk, fontos es éppen egyéb okok in-
ditottak, mint a' mellyeket ti gondolta-
tok: éppen nintsen okotok arra, hogy
azon bánkodjatok, hogy mi a' Catholi-
cusok' javának, melly előttünk ily be-
tses, valamely kárt tettünk volna. Azon-
közben ugyan ezen ember, azolta is,
hogy hazájába vissza ment, meg nem
változtatta magaviseletét; minthogy mi
magunk egy újságlevélben, a' melly Du-
blinban, a' múlt esztendőben Decem-
ber' 7-dik napján jött - ki, oly tudósítást
olvastunk, melly az ő Romába való kül-
dettetéséről szollván, valamint az ő előb-
beni irásai, úgy ez is, hazugságokkal és
rágalmazásokkal van tele, 's a' melyről
mi itt azt a' nyilatkoztatást teszszük, hogy
azt legkissebb hitelre se' kell méltóz-
tatni. —

„Egyéberánt atyai nvájasságunk fe-
lől benneteket bizonyosokká tévén, egész
szívbeli Apostoli áldásunkat adjuk reá-
tok. Költ Romában Santa Mária Mag-
giorénál, Febr. 21-dikén 1818-ban, Pá-
paságunknak tizennyoltzadik esztendejé-
ben. —“

„Pius P. P. VII.

Száz forint huszas pénzért, adtak Váltó czédulában: —
September' 4-dikén 226 $\frac{1}{4}$ — 5-dikén 226 $\frac{3}{4}$ — 7-dikén 227 — forintot.

Hazai Dolgok és egyéb Toldalékok.

Magyar Ország.

A' Bernhárd Antal úr 's Társasága' gőzhajója, melynek Bétsben lett próbatételeiről más levelünkben emlékeztünk, e' hónap' 2-dikán Posonyhoz megérkezett. Bétstől addig három óra-ba telt az útja. Éppen a' Királyhegy alá kötött-ki, a' hol délelőtti 10 és 11 orákközt sok száz mindenféle rangú nézők előtt külömbkülömb próbákat tett, egy után-na köttetett terehhordó hajóval, mellyen nagy sokaságú emberek ültek, a' vizen felfelé evezett, mindenféle fordulásokat tett, 's végezetre rendkívül való sebes-séggel ismét szon helyen termett, a' ho-va kiszállott vala, 's a' honnét déli 12 óra-tájban nagy sebességgel tovább indult, és Komárom felé folytatta útját.

* *

Iglóról Szepes Vármegyéből így irnak: — „Nállunk a' lefolyt Augustus-ban többire essős napok jártak, nevezetesen 15-dikben estve két óráig szüntelen esett mint ha töltötték volna; 22-dikben, 23-dikban, 's 24-dikben is esett, 's arra hideg következőn 's 25-dikre felderülvén, hó fedte a' Karpatus' hegyeit.

* *

Aradról jelentik (a' Pesti Hazai levelekben), hogy Lippa mellett egy Savanyú víz forrást fedeztek-fel, mellyet T. Csutor Fő Bíró úr kövel kirakatott. Ezen egészség forrása Aug. 15-dikén sok Uri Vendégek jelenlétében a' köz haszonra felszenteltetett. Reményljük, hogy a' Tudós Orvosok ennek alkotó részeit, 's hasznait nem sokára közönségessé teszik. —

Elegyes Dolgok.

A' Lisbonai tudósítások szerint a' *S. Sebastian* nevű Portugallus lineahajó, melly a' *Leopoldina* Cs. Fő Hertzegaszszony 's már most Portugallia,

Algarbia 's Brasilia egygyesült Országok' Koronaörökösének Hitvese' volt Fő Udvarimesternéjét *Künberg* Grófnét, Udvari Dámájit *Sarentheim* 's *Lodron* Grófnékat, 's Követségi Gavallérokat, Eltz, Pálffy, és Krasicki Gróf urakat, Brasiliából vissza hozta, 68 napokig tartott útozás után Julius' 30-dikán a' Lisbonai öbölbe szerentsésen megérkezett. A' nevezett Gavallérok 's fő aszszonyságok 10 vagy 12 napokig *Lisbonában* mulatni, 's idejüket a' környéknek és egyéb nevezetességeknek megnézegetésével tölteni, 's azután útjokat ugyan azon hajón *Livorno* felé venni szándékoztak.

Angliában *Manchesterben* a' fábrikák' dolgosairól már rég irják, hogy a' fábrikákat oda hagyván csoportosan le 's fel sétálnak, 's legkissebb munkát se' tesznek, így akarván a' fábrikák' tulajdonosait arra kényszeríteni, hogy munkájok' bérét neveljék. Az a' kérdés fordult elő, hogy miből él ez a' sok száz vagy ezer szegény munkás, mert most nem hallattott, hogy valami erőszakra vagy pusztításra vetemedtek volna. Most már kivilágosodott a' dolog és ennyiben áll: Néhány esztendő előtt az *Asthoni* fábrikás munkások rebelláltak volt a' fabrikatulajdonosok ellen, 's ekkor, hogy élhessenek, a' *Manchesteriek* adtak volt nékiek költsön 23,000 font Sterlingeget: most meg a' *Manchesteriek* támadván az *Uraik* ellen, az *Asthoniak* fizetik nékiek vissza, idő szakaszokban, a' költsön adatott summát. Így történt, hogy akkor az *Asthoniak* megélhettek, 's most a' *Manchesteriek* élhetnek, munka nélkül. A' czélzás ugyan, melyre nézve egymást segítik, nem ditséretes: de bizonyosságul szolgál arra, hogy melly nagy mértékben uralkodják Angliában az egygyetértés' lelke még a' legalatsonyabb sorsú emberek közt is.